

آئونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلنی
(۱۵۰) خار ج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشدور .

نسخه سی ۵ غروشدور .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدور
سنه لکی ۵۲ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونه
قبول اولنور . درج اینله یین
یازیلر اعاده اولماز .

الکتابخانه

آدره من تبدیلنده ایریجه
۵ غروش کوندربلیدر .

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدور

ممالك اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینگ
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندربلیدیکی زمان نهیه
داثر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اجتماعیه غریبی و برزغریبی :

اسلامیت و غرب اجتماعاتک مقایسه سی

معلوم اولدینی وجهه تلقیات حقوقیه بشریتله برابر دوشمش و حیات اجتماعیه تکاملاتی بعضاً انکشاف ایتدیرمشد. حقوق طبیعی؛ افرادک جیلند مکنوز بر حس اولدیغندن فردیت حیاتک یواش یواش جمعیت شکلنه تحویلله برابر ملتک حساسیت، امرجه و محیط شرائطه کوره اساس متحد، فقط تلقیات و تطبیقات اعتباریه قوتلی بر طاقم اجتماعی و حقوقی وجهه لر ظهوره کلمشدر.

ایشته بو وجهه لرله حیات اجتماعیه ده، تطبیقات حیاتیه ده کوسترمش اولدینی قابلیت، انسانک فطرتنه موجود حصاره قارشی ابراز ایلدیکی مثبت نتیجه لرله منتهی فائده لرله اولچولور. بر هیئت اجتماعیه تک تفوق، بالکیز مدافعه ملیه سنه عائد و سائط ماده دن عبارت دکلدرد. بلکه بتون او سائطی حال فعالیت کثیره جک روحدرکه انسانیت، حق مفهوم لرینک اعلاسنه، بنیه اجتماعیه تک قویه سنه خدمت ایده بیلیر. قوت؛ روحاً، معنأ تکمیل جمعیتک ظالمه قارشی مدافعه نفسی کافل بر واسطه در. بناء علیه: بر هیئت اجتماعیه تک درجه قوتی، عالم انسانیتیه کی موقعی طوبی، طیارسی، بومبا و سونکوسیه دکل؛ بشریتک حقوق طبیعی سنه رعایتی، حق و حقیقی طانیسی، فضیلتکار بر روح مدنی به مالکیت درجه سیله متناسبدر.

علوم اجتماعیه تک قطعی صورتده تعیین و تثبیت ایش اولدینی دساتیر معروضیه نظر آهره انکی مدینتک مدنیت انسانیه اوله بیلیمسی ایچون بعض شرائطک موجودیتی لازمدر. هیئات اجتماعیه فردلردن متشکل اولدینی ایچون مدنیت، هرشیدن اول اعضاسنک و بالتیجه عمومک حقوقه عائد بتون تلقیات رعایتکار اولمیدر.

انسان طبعاً، بالکیز بشقهرینک حقوقه تجاوز ایتیمک و هیئت اجتماعیه به تجاوزده بولونماقوله مفوظدر. حقوق مدنی سنی استعمال ایتیمک، جالیشیق، یشامق، انکشاف ایتیمک حقنه مالکدر. اسباب تفوق، ثروتی موقعی دکل، اخلاقی، قیمت علمیه سی، ناموسکارلیدر هیچ کسه تک ده اسیری دکلدرد. دیمک که: مدنیت کالات انسانیه تک برانمودجی اولدینی ایچون هر کسک حقوق طبیعی سنه یعنی ملتک طبیعی اولان جقهرینه رعایت ایتیمک، سائقه رقابت و منافعه انسانیت روحی رنجیده ایتیمک ضرورتند، کندی غایه لرینی بشریتک حقوق صریحه سیله تألیف هر ملتک یشامق حق، حق استقلالنی قبول ایتیمک مجبوریتنددر.

بو ضرورات و مجبوریتلره کندی مقید عد ایش، منفعتی هرشیتک فوقده کورن، طوبیه قوتنه کوهن بر مدنیت بتون روح و معنایله بر هیئت متغلبه دن بشقه بر شی دکلدرد. شمدی بو اساسات

شریتک مفهومه داخل اولدینی ادعا ایدیور. ابوالهذیل ایله نظام حقنه اخذنار ایتیمک کی بر مقصد خفی اثباتی متعسر، بلکه متعذردر. اوت زنادفه، اسلامه نسبت ادعاسنده بولنانلر (متمین الی الاسلام) اخذنار کی بر طاقم اغراض فاسده تعقیب ایتمشلردر، فقط بولنر قادر و خارجدر. حق و حقیقت تجری ایدن فرق اسلامیه دن معدود دکلدرد. عشق حقیقت ایله دماغی یوران، اسلامی عن رهان قبول ایتیمک فکری تعقیب ایدن، بو او غورده مجاهده فکریه ده بولنان متفکرین اهل اسلام آرسنه، و اسفا که قاریشمش، صیقیشمش اولان اهل فساد و الحاد حقنه کی حکمی دیگر فرقه لره تشمیل ایتیمک هیچ برجهله صحیح اولماز.

فرق کلامیه تک مذاهبی نقل داعی شبهه کوریلور؛ عجبا کلامیات علینده بولونق دهها زیاده داعی شبهه اولزمی؟ خصم ف باقیک، باقیک، مسلمانلرک علماء دین دیه اورتیه قوبدقلری آدملا اسلام دیندن اخذنار ایتیمک قصدنده بولنان دینسزلر ایش، دیه مزیمی؟ بر ورطه دن قاجار ایکن دیگر ورطه به دوشمش اولزمی؟

اوت کنجلیک تنویر ایتیمک الزم بر حقیقتدر. اوتوز سنه دن زیاده مسلك جلیل تدریسه بولندیج جهته کنجلیکک فصل تنویر اوله جغنی بیلیمس اوله جنم. بو کون کنجلیکک دماغی نظریات فلسفیه ایله مشبوعدر. عقائد دینی قیلرله راسخ بر عقیده قیلیم خصوصنده نظریات فلسفیه دن، مقصده خادم بر صورتده استفاده ایتیمک، ازجه معجزات حسیه تک امکانی خصوصنده فرانسیز فیلسوفلری بوزو برغسون نظریه لرینی استعمال ایتیمک، منطقدن مستغنی اوله جق بر قوتی حائر اولان نظریات کلامیه بی لزومی زماننده سرد ایتیمک مذموم، مقدوح، غیر مشروع، غیر معقول بر حال میدر؟ دینک اجتماعی، اخلاقی، معشری، الهی حقایق؛ بشرک مشائی اولدینی فوز و سعادتک و حضور قلبک و سکون و سکینتک آنجق قرآن مینک بیانلریله قازانیله بیه جکفی؛ الله، رسول الله، نفسنه، ابویه، اقربایه، بشریته قارشو اولان وظائفی کتاب الله دن بالاستخراج یکی علم کلامک اوچنجی کتابنده تفصیل ایلدم.

آرتق اسلامی شبهه دوشوران نظرلر احیا اولونماقوله، دینه، الله، رسول الله قارشو (حاشا) تجاوز کستا خلق یوقدر. خیت و خسراندن، ضلال و اضلالدن الله صغینیریم. فمن اتبع هدای فلا یضل ولا یشتی. آقره ۵ آغستوس ۳۳۹ ازبیل

اسماعیل صفی

[۱] «حجج القرآن» نام کتابه مراجعت اولنه. مطبوع بر نسخه سی کتبخانه عاجزیدم واردرد.

جامعه‌لرده خلیفه‌دن عمله‌سنه ، وکیللردن رئیس‌لرینه ، چوغنه ، قادیته قدر هپسی هیچ بر صره کوزه تلکسزین جناب حقه بر صفده عبادت ایدن مسلمانلر زکات ایله ، صدقه‌لر ایله تعاونی فعلاً تأسیس ایتیلردر .

بر مسلمانلرک ولوکه خرستیان اولسون حقوق طبعیه‌سنه تجاوزی شدیداً ممنوعدر . اسلامیتده رنک فرقی یوقدر . نظر شریعتده برنجی خلیفه‌نک قطعاً فرقی یوقدر . عینی حقوقدن استفاده ایدر . اگر لیاقت وار ایسه ال یوکسک درجه‌نی بیله احراز ایده‌بیلیر . بولر یوزیکلرجه مثاللر و تاریخی نتیجه‌لرله ارائه‌ایدیلر بیلور . اسلامیتده . صنف ، عرق ، زنکینلک ، فقرلک فرقی یوقدر . بو جهته مدیت اسلامیه : بشریتک حقوقی طایمسی ، ومنفعتی آنجی ضرورت درجه‌سیله تحدید ایتسی . مناسبات اجتماعیده محبت و حرمتی اساس عدایمسی حسیله تام و کامل بر مدیتدر . قومزده نقصانیت مدیت‌مزمه دکل شخصیمزه غاند بر قصوردر . بو نتیجه‌نی عربیللاشمق ایسته‌ینلرک وکراً ، روحاً غریبه استحاله ایتک لزومنده اصرار ایدنلرک انظار عبرتیه وضع ایده‌رز . تفسیحه باشلایان غرب هیئات اجتماعی‌سنه رغماً ایر کچ مدیت اسلامیه بتون شمععه و اقبالیه طلوع ایده‌جکدر . انشاالله عن قریب اسلامیتک بو دور اقبالی استقبال میسر اولور .

حسن محبت

حاکمیت ملیه دورنده

حکومتک تعقیب ایده‌جکی یول

کرنک تنظیمات زماننده ، کرنک مشروطیت دورنده مملکتک قوانین اصلیه و مؤسسات ملیه‌سنه قارشی وقوع بولان حرکتلری ، ملتک احوال روحیه و اجتماعی‌سنگ هیچ‌ده نظر اهمیت المایوب تمامیه اوکا ایقیری اوله‌رق مملکتک صوقولان یا باجی نظامات و مؤسساتک بنیه ملیده آجیش اولدینی مهلاک رخنه‌لری تکن ایکی مقاله‌مزمده ایضاح ایتیش ، مشروطیت دورنده کی ایکنجی تنظیمات حرکتک غایه‌سنه وصول بولاجنی ، یعنی حکومتله دینی تمامیه تفریق ایده‌جکی بر صیره‌ده وضعیتده بویوک بر تحول حصوله کلدیکنی ، اناطولینک اورنه‌سند ملتک روحندن طوغان بویوک ملت مجلسک زمام مقدراتی اله آلدیغنی سولمشدک .

فی الحقیقه بویوک ملت مجلسی ، ملتک اسلامدن اوزاقلاشدیرمه حرکتی دور دوردی . بر جوق زمانلر مملکتک بنیه اصلیه‌سنه ، ملتک احتیاجات روحیه و حقیقیه‌سنه مغایر بر طاقم یا باجی قوانین و تأسیسات ایله حیات سیاسی و اجتماعی‌مزمده تذبذب ، بحرانلر حصوله کتیرمکدن باشقه بر معرفت کوسترده‌مین بو غرب پرست زمره ، سوء اداره‌سیله قوجه قوجه قطعه‌لری آلدن چیقارده‌رق الک نهایت آلتیوز سنه‌لک پاتختی‌ده

داخلنده شرق و غرب اجتماعی ، و بو اجتماعاتدن ملهم مدیتی مقایسه ایده‌لم .

غرب مدیتی ملتک حقوقی طایمورمی ؟ بو سؤاله جواب ویره‌بیلیمک ایچون اول امرده تشکیلات اجتماعی‌لری تدقیق ایدلیلدر . حال حاضرده اهمیتسز فرقلرله بتون اوروپا ملتلی عمله ، سرمایه‌دار ، زادکان صنف‌لرینک تأثیری آلتنده بولمقدهدر .

مأمورین ، صنعتکاران و متوسط تجاران صنفی تشکیل ایدن زمره هریرده موضوع بحث صنف‌لردن بریله تشریک مقدرات ایتیشدر . سرمایه‌دارلر ، عمله نامنه بر حق طایمقلری ، عمله‌ده افراطه قاجارق سرمایه‌دارلری ایسته‌مدیکی ایچون بو ایکی صنف آراسنده کی مجادله و خصومت شدتلمش ، تساندوتکافل اجتماعی رابطه‌لری کوشه‌مشدر . زادکان ایسه کندی‌لرندن بشقه کسه‌ده مملکت اداره‌سنه ، حقوق‌نامه‌یه مالکیت صلاحیتی کورمک ایسته‌میور . بو اعتبار ایله حاکمیت عوام مفهومه حالا یا باجیدرلر .

دیئک که : اوروپا ملتلی تشکیل ایدن ، عضویت اساسیه اجتماعی تشکیل ایدن صنفلر آراسنده کی مناسبات کرکین و عاداتا خصمانه‌در . بوندن استیصال ایدجکمز نتیجه : غربده حقوقه رعایتک و حریت حدودلرینک بشقه‌لرینک حقلرینه تجاوز ایدمک صورتیه سوء استعمال ایدلرکنندن عبارتدر .

تالیاً کورویورز که : مثلاً بر انگلیز کندی ملتندن بشقه کسه‌نی تام بر انسان عد ایتیمور . « ویتور هوغو » حقنده بیوک شاعردر فقط بر انگلیز دکلددر . دیئکده تردد ایتیمور . بونکله برابر ملت دستورینک متعصبانه تطبیق نتیجه‌سندن هپسی خریستیان اولدقلری حالده ملتلر آراسنده جاری اولسی لازمکن صلح و مسالمت و ماھنک جیله‌کاری مدھش بر مجادله‌یه منقلب اولمشدر .

رنکی هر نه اولورسه اولسون بتون انسانلر حقوقه مساوی و جناب حقک بتون بخشایشندن مستفید اولدقلری حالده عرق اسود ، عرق اصفر حقنده اساردن بشقه هیچ بر حق طایمقدهدر . اسلام ملتلی ایچونده محض دین مبین اسلامنه مشرف اولدیغندن دولای خارج از مدیت دستوری تطبیق ایدلمکدهدر .

کورویور که غرب مدیتی انسانلری منفعت و ظلمه مستبد اوله‌رق صنف ، رنک ، دین تصنیفلرله بر قسمی حقیقی دیگر قسمی نیم بشر عد ایدیور . بو اعتبارله انسانیت و حق مفهوم‌لری کندی ذهنه کوره تحدید ایدن غرب مدیتی بر مدیت حقیقیه دکلددر .

حالبوکه اسلامیت : عضویت اساسیه اولان اجتماعیاتی اول : صنوف اجتماعی آراسنده تساند و تعاون اساساتی اوزرینه استناد ایتدیردک زنکینک فقیره معاونتی ، حق طایمسی ، فقرک ، عوامک ده ارباب فضیله حرمت ایتسی و بو صورتله متقابل بر محبتی تأمین ایتیشدر .